

מסורת הש"ס

ביצה פרק ראשון ביצה

ב. עין משפט

א א מ"י פ"א מהלכות
 י"ט הלכות ע' ספג
 לא"ן פ"ה טו"ע ח"ה ס"י
 טק"ן ספ"ג 6
 ב ב מ"י פ"א מהלכות
 חמ"ן ומל"ה הלכות 3
 טו"ע ח"ה ס"י חמ"ג
 ספ"ג 1
 ג ג מ"י פ"ג מהלכות י"ט
 ה"א ספג לא"ן פ"ה
 טו"ע ח"ה ס"י חמ"ג ספ"ג
 ד ד מ"י פ"ד מהלכות
 שנת הלכה טו ספג
 לא"ן פ"ה טו"ע ח"ה ס"י
 שט ספ"ג 5
 ה ה מ"י פ"ה מהל'
 שנת הלכה י"ז ספג
 שט טו"ע ח"ה ס"י שט
 ספ"ג 5
 ו ו מ"י פ"ו מהלכות שט
 ספ"ג 1

רבינו חננאל
 אהר"ל ספגת ביצה
 בעיורי גזול העיצה.
 ביצה שנולדה ביום טוב,
 בית שמאי אומרים תכלה.
 ובית הלל אומרים לא
 תכלה. אובלח דאשיפת
 [וחיא]. פירוש כגון אובלח
 שנוסד אבר סאבר.
 מוקצה. [פיר' כל דבר
 שישנו מוכן לקרא מוקצה.
 גזול. פירוש כל דבר שלא
 היה מתחילתו] ויעשה
 היום נקרא גזול. אוקפא
 רב נחמן לטמני' בטרנטולח
 העושה לגזול ביצים.
 ובי"ש כ"י שמעון דלית
 ליה מוקצה. ובי"ה כ"י
 יהודה דלית ליה מוקצה.
 ואקשינן ומי אמר רב
 נחמן בי"ש כ"י שמעון
 ובי"ה כ"י יהודה. והא
 איפסא שמעין ליה
 דהנין בפרק נוטל ארס
 את בני. ב"ה אומרים
 מגביהין מעל השלחן
 עומות וקליפין וכו'.
 ספגל את הטבלא כ"י.
 [ניא: ומנעד. ואמר רב
 נחמן אנו אין לנו אלא
 בית שמאי כ"י יהודה
 ובית הלל כ"י שמעון]
 חמ"ג בתו סתמא
 אולינן בשבת דסתם לן
 גזא כ"י שמעון דלית
 ליה מוקצה. וק"ל כותיה
 דהילכתא סתמא [ניא:
 דהיא סתמא]. אוקימנא
 לבי"ה כותיה. משום
 דק"ל הילכתא סתמא
 [משנה]. כי היכי דלא
 קשי' הילכתא אהילכתא.

ביצה לא סולק זו ביצים. נגמרת מפרש עומת: שאור כניסת.
 משום דהני תלת מילי היו מקולו בית שמאי ומחומרי בית
 הלל גבי יו"ט טעם להו גבי הדדי. ובגמרא (י) מפרש טעמיהו: ככוסות.
 תמרה: יתפור ברקו. פ"ל"א בלע"ז: ומודים שאם שעת כו'.

שנולדה ביום טוב בית שמאי אומרים
 תאכל ובית הלל אומרים *לא תאכל בית
 שמאי אומרים *שאור בכזית וחמץ בככותבת
 ובית הלל אומרים *זה וזה בכזית *השושום
 חיזה ועוף ביום טוב בית שמאי אומרים *לא
 יחפור ברקו וכסה *ובית הלל אומרים *לא
 ישחוט אלא אם כן היה לו עפר מוכן
 מבעוד יום ומודים שאם שחט שיחפור
 ברקו וכסה שאפר כירה מוכן הוא:
 ג' במאי עסקין אילימא בטרנגולת העומרת
 לאכילה מאי טעמיהו דבית הלל אובלח
 דאפרת הוא אלא בטרנגולת העומרת לגזול
 ביצים מאי טעמיהו דבית שמאי מוקצה
 היא ומאי קושיא דלמא בית שמאי לית
 להו מוקצה קא סלקא דעתין אפילו מאן
 שרי במוקצה בגולד אסר מאי טעמיהו
 דבית שמאי אמר רב נחמן לעולם בטרנגולת
 העומרת לגזול ביצים *וראית ליה מוקצה
 אית ליה גזול ודלית ליה מוקצה לית ליה
 גזול בית שמאי כ"י שמעון ובית הלל כ"י
 יהודה ומי אמר רב נחמן הכי והתנן בית שמאי
 אומרים *מגביהין מעל השלחן עומות
 וקליפין ובית הלל אומרים מסלק את הטבלא
 כולה ומנעד ואמר רב נחמן אנו אין לנו אלא
 בית שמאי כרבי יהודה ובית הלל כ"י אמר
 לך רב נחמן גבי שבת *דסתם לן תנא
 כרבי שמעון דתנן *מהחתיבין את הדלועין
 לפני הבהמה ואת הנבלה לפני הכלבים
 מוקים לה לבית הלל כרבי שמעון אבל
 גבי

דמי דהאי נולד דהכא היי נולד טפי שמתחילה לא היה בעולם אבל התם הכלי היה בעולם רק
 מה: וסם) מיהא בעיצה מיכלע גליעי ופריך כל שכן דהוי נולד ואסור ומאי פריך דלמא ההוא כ"י שמעון דהא רבי שמעון ממיר
 מגביהין מעל השלחן עומות וקליפין. פ"ה אע"ג דל"ן ראוין לא למאכל אדס ולא למאכל בהמה ולא נהירא דהא איכא בקיפא ושער
 של אפונין ושער של עדשים מפני שהן ראוין למאכל בהמה לכך נ"ל שהם ראויים למאכל בהמה כגון עמנות רכים וקליפי
 תפוחים ובית הלל סברי כיון דלא חזי למאכל אדס לאס: *ובית הלל אוסרים מסלק את הטבלא ומנעד. תימה
 והלא היא נסים לדבר האסור דהא לא שחט הואיל והניחם שם מדעתו ויש לומר לפירוש רבנו תם יוחא דפירש נמסכת שבת דלא
 היו נסים לדבר האסור אלא כשדעתו להניחם שם כל היום אי נמי כיון דהוה שם אובלין הוה ליה נסים לדבר האסור ולדברי המותר וברי
 כדמוכה פרק נוטל (שם דף קמג.) ועוד דל"ן זה מניח כזוונה דהא אינו מושג היכן יפלו: דתנן מהחתיבין את הדלועין לפני הבהמה ואת כו'.
 וא"ת היכי דמי אז דלועין שהיו מחוברין בין השמשות כהא ודאי מודה ר' שמעון גורא שמא יעלה וימלוט וי"ל דמיידי כדלעילן וסלקא
 דעתך דאסור דמשהו להו אובלין לפי שהן קשין והתחמו מרכז אותם: זאת הנבלה כו'. אנו לריכין לפרש שנתנבלה שבת ומכל
 מקום תני להו כהדי הדדי דאע"ג דבדלועין לא היו עומתם משום מוקצה כמו כנבלה משום דכשניהם שיך לאון מתחתינן:

(א עדיה ס"ד ח"ה 3) ס
 ויחא ע"ה: 3) (לקמן ט'
 עדיה ס"ד ח"ה: ד) שבת
 מה: 3) ס קמ. וסס
 מעביהן שם קמ. 1) ופי'
 חמ"ג לקמן ל': ד"ה יוספת
 וינימות מנ: ד"ה ססג.
 1) סכ"ה קמ: וי'סג.
 2) לקמן 1: 1) (שם.)
 3) לקמן ח"ה: 3) (ספרי
 סה. כ"ל.) 2) ולפיכך שם
 לחמ"ג 3) לקמן 1: 1).
 4) (טריובין 1: 1) (שם) ופי'
 מ"ס שבת קמג. ד"ה
 עומתין. 5) (דף טג. ה"ה)
 א"י.

ליון הש"ס
 בת"י ובה"א לא ירחיבם.
 עין גזול פרק י"ט דשנת
 דף טג:

לעור רש"י
 פ"ל"א. י"ה.

מוסף רש"י
 שאור בכזית. לפני כל
 יסל וכל ימלא ויחא ע"ה.
 מגביהין. כרים מעל
 השלחן עומות. קשין
 שאין ראויין לבלע.
 וקליפין. על גמדות דלית
 להו לבי"ש מוקצה. ובית
 הלל אומרים מסלק את
 הטבלא. שם מורה על
 עליה. אבל לא יעטול
 הקליפין. כרבי. כרבי
 יהודה. ושבת קמג. א"י
 אין לנו אנו מוסין
 על משנתו כמות שהיא
 שיהי. אלא מהלכות
 שיהיה ובי"ש כ"י יהודה
 סי' וסס. את הדלועין.
 השלחן ומימי סתמן לז'
 למאכל בהמה קימי אלא
 לזרס ע"ה 1: 1) אלא חתיבין
 מוקינן הן לבהמה דתכלה
 אדס הן וסס קמ"ה. ואת
 הנבלה. שהנבלה הי"ס
 וכן השמשות תימה
 עומת לזרס. אופי"ה
 מתחתינן וסס קמ"ה.